

LANDDISTRIKTERNES
FÆLLESRÅD

5 veje til et helt
uddannelsesliv
i hele Danmark

Hele Danmarks ungdom skal kunne forløse deres potentialer på lokale uddannelsesinstitutioner rundt om i landet. Derfor ønsker Landdistrikternes Fællesråd at skabe et mere decentralt uddannelsessystem.

Undersøgelser viser nemlig, at unge fra yderområder i øget omfang de seneste 25 år flytter væk fra deres hjemstavn for at uddanne sig, mens kun hver femte flytter hjem igen efter endt studie. Det understreger, at uddannelsesmuligheder har stor betydning for bl.a. bosætning og dermed vækst og udvikling i et givent område.

Derfor arbejder Landdistrikternes Fællesråd for, at der etableres flere uddannelser i hele landet, uden at det samtidigt fjerner fundamentet for eksisterende uddannelser i landdistrikterne.

Det skal være muligt at leve et helt uddannelsesliv i hele Danmark. I det følgende præsenteres fem veje til at indfri dén målsætning.

1

Tættere bånd mellem studiemiljø, erhvervsliv og kommune

I planlægning af nye lokale uddannelses tilbud er det afgørende at tage bestik af den lokale efterspørgsel på arbejdskraft og derigennem skabe højere grad af synergi mellem uddannelse, erhvervsliv og kommune.. Derudover er det vigtigt at skabe et samlet miljø omkring uddannelsesinstitutionerne, f.eks. gennem campusområder. Attraktive campusområder giver rig mulighed for udviklingen af et levende studie- og bymiljø, som binder studerende, borgere og erhvervsliv tættere sammen.

Landdistrikternes Fællesråd anbefaler:

- † at der i planlægningen af nye lokale uddannelses tilbud bliver lagt større vægt på udnyttelse af stedbundne ressourcer uden for de største byer.

- † at der i planlægningen af nye lokale uddannelses tilbud bliver lagt særlig vægt på den lokale efterspørgsel på arbejdskraft. Det er f.eks. i de lokalområder, hvor der er mange "mindre" virksomheder inden for samme felt, eller hvor der er klynger af virksomheder.

- † at der skabes et økonomisk incitament til at skabe lokale campusdannelser omkring uddannelsesinstitutioner, f.eks. igennem oprettelsen af en statslig pulje målrettet uddannelsesinstitutioner uden for de største byer.

2

Bedre adgang til ungdomsuddannelser

Unge i alle dele af landet skal have adgang til en ungdomsuddannelse. Ungdomsuddannelserne i tyndt befolkede områder og landdistrikter vil frem mod 2030 være truet af faldende elevtal og har dermed svært ved at få økonomien til at hænge sammen - og dermed sikre den nødvendige faglige kvalitet. Det vil betyde, at flere uddannelser vil være nødsaget til at lukke eller sammenlægge uddannelserne på færre centrale lokationer.

Landdistrikternes Fællesråd anbefaler:

- † at taxameter- og tilskudssystemet revideres, så det i højere grad understøtter de mindste ungdomsuddannelsesinstitutioner samt VUC'er i landdistrikterne ved at øge grund- og udkantstilskuddet.
- † at der tildeles ressourcer efter både elevantal og antal hold for at tilgodese, at der kan oprettes mindre hold, som er nødvendige i visse land- og yderkommuner.
- † at regionernes mulighed for at etablere kapacitetsloft på ungdomsuddannelserne udvides for at sikre et bæredygtigt elevgrundlag på institutioner i landdistrikterne.

3

Større lokalt udbud af erhvervsuddannelser

Undersøgelser viser, at der de seneste 20 år er sket en udvikling, hvor kommuner længere væk fra de større byer har mistet erhvervsuddannelsesretninger eller hele erhvervsuddannelser. Det er problematisk, da al erfaring viser, at de unge vælger at bo og søge job dér, hvor de har afsluttet uddannelsen. Fremskrivninger af arbejdsmarkedet viser desuden, at der er stor risiko for, at Danmark i fremtiden kommer til at mangle faglært arbejdskraft.

Landdistrikternes Fællesråd anbefaler:

- † at udvide mulighederne for at ungdomsuddannelsesinstitutioner i land- og yderkommuner kan udbyde erhvervsuddannelser.
- † at der gives bedre økonomiske betingelser for at oprette flere uddannelsesmuligheder under eksisterende lokale ungdomsuddannelsesinstitutioner, f.eks. ved at udbyde erhvervsuddannelser eller et erhvervsrettet grundforløb på en gymnasial uddannelse.
- † at der etableres et stærkere og mere formaliseret samarbejde mellem erhvervsuddannelser og lokale virksomheder med henblik på at kunne give praktikpladsgaranti.

4

Et bedre fundament for professionshøjskoler og erhvervsakademier

Professionshøjskoler og erhvervsakademier skal sikres bedre økonomisk mulighed for at fastholde et decentralt uddannelsesudbud i hele landet. Professionshøjskolerne optager mere end hver tredje studerende på de videregående uddannelser, og de spiller derfor en afgørende rolle i at fastholde de unge i landdistrikterne, men også i at forsyne de lokale virksomheder med kvalificeret arbejdskraft.

Landdistrikternes Fællesråd anbefaler:

- † at øge grundtilskuddet til decentrale afdelinger fra nuværende 2 mio. kr. til 4 mio. kr.
- † at begrænsningen på tilskuddet til maksimalt seks decentrale uddannelsessteder fjernes.
- † at der gives tilskud til at oprette professionsuddannelser sammen med erhvervsakademiuddannelser med henblik på at tilskynde samlokalisering af forskellige uddannelsesstyper.
- † at justere dimensioneringsmodellen for professionshøjskoler med henblik på at flytte flere studiepladser til de mindre byer.

5

En fremtidssikker dimensionering af universitetsuddannelser

De seneste årtier er der sket en centralisering af de videregående uddannelser, og i dag er op imod 80 % af videregående uddannelsespladser placeret i de fire største byer. Det bidrager til en ulighed i uddannelsesmulighederne og et dårligere rekrutteringsgrundlag for virksomheder uden for de store byer. Derfor er det vigtigt for både lokalsamfundet og virksomhederne, at der udbydes flere relevante universitetsuddannelser inden for en rimelig geografisk afstand i hele landet.

Landdistrikternes Fællesråd anbefaler:

- † at justere dimensioneringsmodellen for videregående uddannelser med henblik på at styrke grundlaget for decentrale uddannelser.
- † at nye uddannelses tilbud etableres med afsæt i lokale videns- og erhvervmiljøer samt de stedbundne ressourcer for dermed at sikre større levedygtighed.
- † at eksisterende universitetsuddannelser udflyttes efter ovenstående princip.